

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Direcția Evaluare Impact și Controlul Poluării

Se aprobă,

Secretar de Stat

Robert - Eugen SZÉP

AVIZ DE MEDIU

Nr. 87 ..... din 18.04.2022

Ca urmare a notificării adresate de Ministerul Fondurilor Europene (actual Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene) cu sediul în București, Șoseaua București-Ploiești, nr. 1-1B, Victoria Office, sector 1, înregistrată la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) cu nr. R 3386/05.06.2020, a delegării de competență emisă de MMA cu nr. DEICP/ 13817/25.09.2020, a documentelor depuse la Agenția pentru Protecția Mediului Argeș și ale completărilor ulterioare,

- având în vedere prevederile Ordonanței de Urgență nr. 122/2020 *privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România* potrivit căreia agențiile de dezvoltare regională îndeplinesc toate funcțiile și atribuțiile specifice unei autorități de management;

- în urma analizării documentelor transmise și a variantei finale a programului;

- în urma parcurgerii etapelor procedurale conform Hotărârii de Guvern nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, de către Agenția pentru Protecția Mediului Argeș, conform delegării de competență emisă de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor nr. DEICP/13817/25.09.2020;

- luând în considerare prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1000/2012 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

- în baza Hotărârii de Guvern nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare, a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare, se emite

AVIZ

pentru: Programul Operațional Regional Sud Muntenia 2021-2027
promovat de: Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, prin
Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia
autoritate de management pentru Programul Operațional Regional
Sud Muntenia 2021-2027

în scopul adoptării: Programului Operațional Regional Sud Muntenia 2021-2027

1. Prezentare generală:

Regiunea Sud Muntenia este amplasată în partea de sud a României, învecinându-se la nord cu regiunea Centru, la est cu regiunea Sud - Est, la vest cu regiunea Sud - Vest, iar la sud cu Bulgaria, limita fiind dată de fluviul Dunărea. Cu o suprafață de 34.453 km², reprezentând 14,5% din suprafața României, regiunea Sud Muntenia ocupă locul al III-lea ca mărime din cele opt regiuni de dezvoltare.

Din punct de vedere administrativ, regiunea Sud Muntenia este formată din: șapte județe - Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman; 16 municipii; 32 de orașe și 519 comune cu 2019 sate.

În ceea ce privește suprafața regiunii, cele mai mari ponderi sunt deținute de județele Argeș (19,8%), Teleorman (16,8%) și Călărași (14,8%), iar cea mai mică de județul Giurgiu (10,2%).

În Regiunea Sud Muntenia, rețeaua rutieră de bază (TEN-T Core) este reprezentată de următoarele coridoare:

Autostrada A1 (E81): comuna Bolintin Deal (Giurgiu) - Pitești (Argeș);

Autostrada A2 (E81): Fundulea (Călărași) - Fetești (Ialomița) - legătura cu Constanța;

Autostrada A3: limita județului Ilfov - Ploiești (Prahova) - legătura cu Brașov;

E60 și E577: comuna Gorgota (Prahova) - Ploiești (Prahova) - Mizil (Prahova) - legătura cu Buzău;

E70 și E85: Adunații Copăceni (Giurgiu) - Giurgiu - legătura cu Ruse (Bulgaria);

E70: Mihăilești (Giurgiu) - Alexandria (Teleorman) - Roșiorii de Vede (Teleorman) - comuna Măldăeni (Teleorman) - legătura cu Craiova;

E81: Pitești (Argeș) - comuna Dedulești (Argeș) - legătura cu Sibiu.

Punct de trecere al frontierei Giurgiu - Ruse: rutier, fluvial și feroviar (podul Prieteniei, Giurgiu).

Rețeaua rutieră extinsă (TEN-T Comprehensive) din regiune este reprezentată de următoarele coridoare:

E85 și E60: Comuna Sinești (Călărași) - Urziceni (Ialomița) - Ciocârlia (Ialomița) - legătura cu Buzău;

E60: Ploiești (Prahova) - Bușteni (Prahova) - Azuga (Prahova) - legătura cu Brașov;

E574 (DN73): Pitești (Argeș) - Câmpulung Muscel (Argeș) - Rucăr (Argeș) - sat Podu Dâmboviței (comuna Dâmbovicioara, județul Argeș) - legătura cu Brașov;

E574 (DN65): Pitești (Argeș) - limita județului Olt (legătura cu Craiova).

Puncte de trecere ale frontierei:

Zimnicea (județul Teleorman) - Sviștov (Bulgaria): fluvial;

Oltenița (județul Călărași) - Tutrakan (Bulgaria): fluvial;

Călărași (județul Călărași) - Silistra (Bulgaria): fluvial.

Regiunea beneficiază de avantajele oferite de autostrăzile A1 (București - Pitești), A2 (București - Constanța), A3 (București - Ploiești) și în viitor de Autostrada Sudului (București - Alexandria - Roșiori de Vede - Slatina - Craiova - Lugoj). Un alt drum important ce străbate regiunea este DN5, fiind drumul național din România, care leagă capitala București de orașul Giurgiu, aflat pe malul Dunării, la granița cu Bulgaria, fiind continuat dincolo de Giurgiu prin intermediul Podului Prieteniei Giurgiu - Ruse și pe teritoriul Bulgariei.

În ceea ce privește transportul rutier, regiunea Sud Muntenia deține o rețea de drumuri cu o lungime de 12.956 km de drumuri publice, din care 21,97% drumuri naționale, iar 78,03% drumuri județene și comunale.

Starea tehnică a rețelei regionale de drumuri publice, la finele anului 2019, era în general nesatisfăcătoare, cu 7.468 km nemodernizați (mai mult de 50%). De asemenea, rețeaua de drumuri județene și comunale din regiune măsoară o lungime totală de 10.110 km, dintre care doar 26,92% modernizată. La nivel de județ, cele mai mici ponderi ale rețelei de drumuri județene și comunale modernizată au fost înregistrate în județele Argeș (2,88%), urmat de județele Prahova (13,46%).

În cazul județelor Argeș și Prahova, una dintre provocările modernizărilor de drumuri este dată de relieful montan din partea nordică a celor 2 județe.

În ceea ce privește accesibilitatea rutieră, partea de sud a regiunii și anume județele Teleorman, Giurgiu, Călărași și Ialomița, dețin o densitate a drumurilor scăzută comparativ cu partea de nord, cele mai mici valori fiind înregistrate în județele Călărași (26,5 km/100 km²) și Ialomița (26 km/100 km²).

În cele 7 județe ale regiunii au fost identificați peste 533 km cu conectivitate directă sau indirectă la rețeaua TEN-T, ce au nevoie de investiții în complexul rutier.

Suprafața spațiilor verzi din zonele urbane reprezintă 2894 ha (2019), adică 10,74% din suprafața totală existentă la nivel național. Suprafața medie a spațiilor verzi urbane amenajate pe cap de locuitor este de 21,24 mp/loc, fiind apropiată de media națională. Amplasarea spațiilor verzi în municipiile și orașele din regiunea se prezintă astfel: județul Prahova - 34% (984 ha), județul Argeș - 21,49 (622 ha), județul Teleorman - 12,30% (356 ha), județul Călărași - 11,02% (319 ha), județul Dâmbovița - 9,54% (276 ha), județul Ialomița - 9,23% (267 ha) și județul Giurgiu - 2,42% (70 ha).

În Regiunea Sud Muntenia, numărul total al locuințelor convenționale situate în clădiri rezidențiale aflate în proprietate privată se cifrează la 1.320.327, în care locuiau 3.090.570 de persoane. Din acest total, 968.433 erau locuințe convenționale situate în case individuale aflate în proprietate privată particulară și care erau locuite de 2.327.667 persoane (74,21% din populația regiunii). În același timp, 328.900 erau locuințe situate în blocuri de apartamente aflate în proprietate privată particulară, acestea fiind locuite de 715.160 persoane (22,80% din populația regiunii).

În perioada 2017-2020 au fost reabilitate termic, prin PNDR, un număr de 243 clădiri publice (școli, dispensare, sedii administrative), din care 209 în mediul rural. Distribuția teritorială a fost: 20 în județul Argeș, 66 în județul Călărași, 26 în județul Dâmbovița, 24 în județul Giurgiu, 35 în județul Ialomița, 31 în județul Prahova și 41 în județul Teleorman. Prin POR 2021-2027 urmează a fi reabilitate termic 2492 apartamente (17,54% din alocarea financiară pentru Regiunea Sud Muntenia).

Regiunea mai dispune și de un patrimoniu semnificativ de centre de agrement și baze turistice în afara zonelor urbane (tabere școlare) a căror capacitate a scăzut mult în ultimii ani, în principal din cauza degradării infrastructurii acestora, ceea ce determină un număr redus de turiști și vizitatori. Astfel, în mediul rural există 7 tabere/centre de agrement situate în localitățile: Moroieni și Mărgineanca (județul Dâmbovița), Corbeni și Nucșoara (județul Argeș), Cheia (județul Prahova).

Pe teritoriul regiunii există numeroase obiective construite, parte a patrimoniului național, lăcașuri de cult și muzee și colecții publice. În Regiunea Sud Muntenia există un număr de 807 monumente istorice de tip A, din care 311 sunt situate în mediul urban și 496 în rural.

În ceea ce privește infrastructura de turism, regiunea Sud Muntenia ocupă locul 2 în ceea ce privește numărul de moteluri, fiind una dintre cele două regiuni care dețin pe teritoriul lor hanuri turistice, pe lângă regiunea Sud-Est, și de asemenea, regiunea deține 2 din cele 10 spații de cazare pe nave fluviale și maritime de pe suprafața României.

Zonele cu intensitate importantă a turismului sunt cele din zona de nord a regiunii (Valea Doftanei, Valea Teleajenului, Valea Slănicului, prima parte a Văii Prahova), zonele cu agroturism (județul Argeș - pe primul loc în regiune la numărul pensiunilor agroturistice), zona montană (turismul montan - în jumătatea de nord a județului Dâmbovița, respectiv în arealul montan (Masivele Leaota și Bucegi, cu Parcul Natural Bucegi, Văile Dâmboviței și Ialomiței, Peștera Ialomicioara, Cheile Zănoagei, Cheile Tătarului etc.), precum și anumite zone cu obiective turistice și culturale dispersate.

Numărul structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică a crescut în România cu 58%, exprimată în 2.902 unități în perioada 2011 - 2017. Toate regiunile urmează aceeași tendință de creștere, regiunea Sud Muntenia plasându-se înaintea regiunilor Vest, Sud-Vest și București-Ilfov, ocupând astfel poziția a 5-a în această ierarhie. Din cele 826 de structuri înregistrate în regiune, în anul 2017, cele mai multe sunt reprezentate de pensiuni agroturistice. Dintre acestea, 65,85% sunt amplasate în județul Argeș și 14,07% în județul Prahova. În ceea ce privește pensiunile turistice, a doua structură răspândită numeric, cele 46 din orașul Bușteni și cele 45 din orașul Sinaia, județul Prahova, plasează aceste două orașe în fruntea ierarhiei atât la nivel județean, cât și regional. Unitățile de cazare aflate în minoritate sunt reprezentate numeric după cum urmează: trei hosteluri, trei campinguri, trei popasuri turistice, două spații de cazare pe nave fluviale și maritime în municipiul Giurgiu.

Ca puncte de atracție turistică regăsim în regiunea Sud Muntenia Peștera Dâmbovicioara în comuna Dâmbovicioara, județul Argeș și Peștera Ialomiței în comuna Moroieni, județul Dâmbovița.

Peștera Dâmbovicioara este situată în culoarul depresionar Rucăr-Bran, la poalele Masivului Piatra Craiului, în sudul Parcului Național Piatra Craiului. Alături de Peștera Ialomiței, Peștera Dâmbovicioara se bucură de o mare notorietate turistică datorită accesului facil din drumul ce străbate Cheile Dâmbovicioarei. Interesul pentru vizitarea peșterii este ridicat, concretizat în numărul mare de turiști anual (a doua peșteră ca număr de vizitatori după Peștera Urșilor din Munții Apuseni). În regiunea Sud Muntenia se regăsește Salina Slănic Prahova, care reprezintă obiectivul principal pentru turism și tratament (salinoterapie). Circuitul turistic din salină parcurge un traseu care permite evidențierea unor elemente spațiale de interes turistic în structura internă a masivului de sare.

În Regiunea Sud Muntenia, există 8 stațiuni turistice de interes național (din cele 47 existente la nivel național), respectiv:

- Stațiuni balneoclimaterice de interes național: Pucioasa în județul Dâmbovița, Amara în județul Ialomița, Slănic în județul Prahova.
- Stațiuni montane de interes național: Bușteni, Azuga, Sinaia în județul Prahova.
- Stațiunile montane de pe Valea Prahovei - masivul Bucegi, localitățile turistice și parcurile naturale situate în Munții Bucegi și Munții Piatra Craiului, stațiunile balneoclimaterice - Slănic Prahova, Vălenii de Munte, Pucioasa, Câmpulung-Muscel sunt zone puternic exploatate turistic. Traseele montane omologate se regăsesc în:
  - Munții Baiului cu 6 trasee turistice;
  - Masivul Ciucaș cu 16 de trasee turistice;
  - Masivul Bucegi cu 18 trasee turistice;
  - Masivul Făgăraș cu 19 trasee turistice;
  - Masivul Piatra Craiului cu 16 trasee turistice;
  - Munții Bucegi cu 16 trasee turistice;
  - Munții Ciucaș cu 1 traseu turistic.

În stațiunile montane din regiunea Sud Muntenia funcționează un număr de 17 instalații de transport pe cablu, 26 de pârtii de schi omologate în Sinaia, Bușteni, Azuga. În prezent, există noi acțiuni de pârtii de schi în zona Cocora-Padina, Padina-Peștera (Dâmbovița), Ghițu-Moliviș, Lerești-Voina, Albești de Muscel (Argeș), Babeșu-Cheia (Prahova).

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud Muntenia au fost desemnate 35 arii de protecție specială avifaunistică, denumite în continuare SPA și 43 de situri de importanță comunitară, denumite în continuare SCI:

Ariile naturale protejate incluse în rețeaua Natura 2000 localizate total sau parțial pe teritoriul Regiunii de Dezvoltare Sud Muntenia

Nr. crt.	Codul ariei naturale protejate	Numele ariei naturale protejate	Județul
Arii de Protecție Avifaunistică (SPA-uri)			
1.	ROSPA0002	Allah Bair-Capidava	Ialomița, Constanța
2.	ROSPA0005	Balta Mică a Brăilei	Ialomița, Brăila
3.	ROSPA0006	Balta Tătaru	Ialomița, Buzău, Brăila
4.	ROSPA0012	Brațul Borcea	Ialomița, Călărași
5.	ROSPA0017	Canaralele de la Hârșova	Ialomița, Constanța
6.	ROSPA0021	Ciocănești-Dunăre	Călărași
7.	ROSPA0022	Comana	Giurgiu
8.	ROSPA0024	Confluența Olt - Dunăre	Teleorman, Olt
9.	ROSPA0038	Dunăre Oltenița	Giurgiu, Călărași
10.	ROSPA0039	Dunăre-Ostroave	Călărași, Constanța
11.	ROSPA0044	Grădiștea-Căldărușani-Dridu	Ilfov, Ialomița
12.	ROSPA0051	Iezerul Călărași	Călărași
13.	ROSPA0055	Lunca Gălățui	Călărași
14.	ROSPA0059	Lacul Strachina	Ialomița
15.	ROSPA0062	Lacurile de acumulare de pe Argeș	Argeș
16.	ROSPA0065	Lacurile Fundata-Amara	Ialomița
17.	ROSPA0090	Ostrovu Lung - Gostinu	Giurgiu
18.	ROSPA0098	Piemontul Făgăraș	Sibiu, Brașov, (Argeș <1% - info PM)
19.	ROSPA0102	Suhaia	Teleorman
20.	ROSPA0105	Valea Mostiștea	Călărași
21.	ROSPA0106	Valea Oltului Inferior	Olt, Teleorman
22.	ROSPA0108	Vedea-Dunăre	Giurgiu, Teleorman
23.	ROSPA0111	Berteștii de Sus- Gura Ialomiței	Ialomița, Brăila
24.	ROSPA0112	Câmpia Gherghiței	Prahova, Buzău, Ialomița
25.	ROSPA0118	Grindu-Valea Măcrișului	Ialomița
26.	ROSPA0120	Kogălniceanu-Gura Ialomiței	Ialomița
27.	ROSPA0122	Lacul și Pădurea Cernica	Ilfov
28.	ROSPA0124	Lacurile de pe Valea Ilfovului	Dâmbovița
29.	ROSPA0136	Oltenița-Ulmeni	Călărași
30.	ROSPA0140	Scroviștea	Ilfov
31.	ROSPA0146	Valea Câlniștei	Giurgiu, Teleorman
32.	ROSPA0148	Vitânești-Răsmirești	Teleorman
33.	ROSPA0152	Coridorul Ialomiței	Ialomița, Prahova
34.	ROSPA0161	Lunca Mijlocie a Argeșului	Dâmbovița, Giurgiu
35.	ROSPA0165	Piatra Craiului	Argeș, Brașov
Situri de Importanță Comunitară (SCI -uri)			
1.	ROSCI0006	Balta Mică a Brăilei	Ialomița, Brăila
2.	ROSCI0013	Bucegi	Prahova, Dâmbovița, Brașov
3.	ROSCI0014	Bucșani	Dâmbovița
4.	ROSCI0022	Canaralele Dunării	Constanța, Călărași
5.	ROSCI0038	Ciucaș	Prahova, Brașov

Nr. crt.	Codul ariei naturale protejate	Numele ariei naturale protejate	Județul
6.	ROSCI0043	Comana	Giurgiu
7.	ROSCI0044	Corabia-Turnu Măgurele	Teleorman. Olt
8.	ROSCI0088	Gura Vedei-Saica-Slobozia	Călărași, Giurgiu, Teleorman
9.	ROSCI0096	Lacul Bâlbăitoarea	Prahova
10.	ROSCI0102	Leota	Dâmbovița, Argeș, Brașov
11.	ROSCI0106	Lunca Mijlocie a Argeșului	Dâmbovița, Giurgiu
12.	ROSCI0122	Munții Făgăraș	Argeș, Vâlcea, Sibiu, Brașov
13.	ROSCI0131	Oltenița-Mostiștea-Chiciu	Călărași
14.	ROSCI0138	Pădurea Bolintin	Giurgiu
15.	ROSCI0153	Pădurea Glodeasa	Prahova
16.	ROSCI0164	Pădurea Plopeni	Prahova
17.	ROSCI0177	Pădurea Topana	Argeș
18.	ROSCI0179	Pădurea Troianu	Teleorman
19.	ROSCI0194	Piatra Craiului	Argeș, Brașov
20.	ROSCI0203	Poiana cu Narcise de la Negrași	Argeș
21.	ROSCI0224	Scroviștea	Ilfov
22.	ROSCI0235	Stânca Tohani	Prahova
23.	ROSCI0258	Văile Brătiei și Brătioarei	Argeș
24.	ROSCI0268	Valea Vâlsanului	Argeș
25.	ROSCI0278	Bordușani -Borcea	Ialomița
26.	ROSCI0283	Cheile Doftanei	Prahova
27.	ROSCI0290	Coridorul Ialomiței	Ialomița, Prahova
28.	ROSCI0308	Lacul și Pădurea Cernica	Ilfov
29.	ROSCI0316	Lunca Râului Doamnei	Argeș
30.	ROSCI0319	Mlaștina de la Fetești	Ialomița, Călărași
31.	ROSCI0326	Muscelele Argeșului	Argeș
32.	ROSCI0341	Pădurea și Lacul Stolnici	Argeș, Olt
33.	ROSCI0343	Pădurile din Silvestepa Mostiștei	Călărași
34.	ROSCI0344	Pădurile din Sudul Piemontului Cândești	Dâmbovița
35.	ROSCI0354	Platforma Cotmeana	Argeș, Vâlcea
36.	ROSCI0376	Râul Olt între Mărunței și Turnu Măgurele	Olt, Teleorman
37.	ROSCI0381	Râul Târgului-Argeșel-Râușor	Argeș
38.	ROSCI0386	Râul Vedeia	Teleorman
39.	ROSCI0389	Sărăturile de la Gura Ialomiței-Mihai Bravu	Brăila, Ialomița
40.	ROSCI0422	Pădurea Dandara-Corneanca	Giurgiu, Teleorman
41.	ROSCI0423	Pădurea Dorobanțul	Teleorman
42.	ROSCI0426	Pădurea Storobăneasa	Teleorman
43.	ROSCI0433	Seaca	Teleorman

De asemenea în Regiunea de Dezvoltare Sud-Muntenia sunt desemnate următoarele Parcuri Naționale/Naturale:

Nr.crt.	Denumire parc național/natural	Județ
1	Parc Natural Bucegi	Prahova, Dâmbovița, Brașov
2	Parcul Natural Comana	Giurgiu
3	Parcul Național Piatra Craiului	Argeș, Brașov

II. Obiectivele strategice de dezvoltare ale Regiunii Sud Muntenia:

Obiectivele strategice de dezvoltare ale POR Sud Muntenia 2021-2027 urmăresc să transpună liniile strategice ale politicii de coeziune europene, acțiunile propuse fiind concentrate pe cele 5 obiective de politică (OP) ale Comisiei Europene:

- *Obiectivul de politică 1. O Europă mai inteligentă (o transformare economică inovatoare și inteligentă) prin: dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate, fructificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor, impulsivitatea creșterii și competitivității Întreprinderilor Mici și Mijlocii, (IMM) dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat.*
- *Obiectivul de politică 2. O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor prin promovarea măsurilor de eficiență energetică, promovarea energiei regenerabile prin investiții în capacitatea de producție, promovarea adaptării la schimbările climatice, a prevenirii riscurilor și a rezilienței în urma dezastrelor, promovarea utilizării eficiente a apei, dezvoltarea economiei circulare sau accelerarea tranziției către aceasta, prin investiții în sectorul deșeurilor și prin utilizarea eficientă a resurselor.*
- *Obiectivul de politică 3. O Europă mai conectată, prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale (îmbunătățirea conectivității digitale, dezvoltarea unei rețele TEN-T sustenabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente, sigure și intermodale, dezvoltarea și îmbunătățirea mobilității naționale, regionale și locale durabile, rezistente la climă, inteligente și intermodale, inclusiv acces îmbunătățit la TEN-T și mobilitate transfrontalieră).*
- *Obiectivul de politică 4. O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Planului european al drepturilor sociale;*
- *Obiectivul de politică 5. O Europă mai aproape de cetățenii săi, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale.*

Programul Operațional Regional Sud Muntenia asigură implementarea viziunii strategice pentru o dezvoltare durabilă și echilibrată a regiunii, având ca punct de pornire necesarul de dezvoltare al regiunii în domenii de intervenție precum inovarea și cercetarea, mediul de afaceri, digitalizarea, dezvoltarea urbană, mobilitatea și conectivitatea, biodiversitatea, educația, promovarea patrimoniului cultural și a turismului, în concordanță cu obiectivele politicii europene 2021-2027.

Investițiile pentru dezvoltarea regională durabilă vor fi realizate prin urmărirea a șase obiective strategice (OST) corespunzătoare celor 5 obiective de politică (OP) stabilite de Comisia Europeană pentru perioada 2021-2027. Obiectivele strategice sunt:

1. Stimularea dezvoltării inteligente și durabile a regiunii, bazată pe inovare, digitalizare și dezvoltarea ecosistemului antreprenorial.
2. Stimularea tranziției regiunii către o economie cu emisii zero prin creșterea eficienței energetice, îmbunătățirea protecției mediului și creșterea mobilității urbane.
3. Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane la rețeaua TEN-T prin investiții în infrastructura rutieră de drumuri județene.

4. Creșterea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii educaționale.
5. Creșterea atractivității regiunii prin investiții în infrastructura de turism și patrimoniu cultural.
6. Dezvoltarea capacității administrative a Autorității de Management POR Sud Muntenia și a dezvoltatorilor de proiecte și beneficiarilor.

III. Priorități:

Obiectivele specifice au fost stabilite în conformitate cu articolul 3 „Obiective specifice ale FEDR și ale Fondului de coeziune” din Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune.

Programul Operațional Regional Sud Muntenia 2021-2027 cuprinde următoarele axe prioritare, obiective specifice (OS), acțiuni și tipuri de proiecte:

Prioritatea 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice
Obiectivul Specific a(i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate

Acțiuni și tipuri de proiecte:

- Investiții pentru dezvoltarea capacității de cercetare-dezvoltare-inovare și colaborare cu mediul academic, de afaceri și cu autorități și instituții publice locale/centrale prin dezvoltarea infrastructurii, serviciilor și echipamentelor necesare relevante, activități de cercetare-dezvoltare și pregătirea ofertei de cercetare pentru piață și/sau valorificarea rezultatelor cercetării aferente nevoilor identificate în întreprinderi și alte organizații de tip public și privat;
- Sprijinirea transferului tehnologic în beneficiul IMM-urilor prin crearea și dezvoltarea (reabilitarea, modernizarea, extinderea) infrastructurii entităților de transfer tehnologic, dotarea acestora cu utilaje, echipamente, linii pilot, de testare, validare și certificare, tehnologii automatizate și digitale și dezvoltarea și/sau achiziționarea de servicii necesare transferului tehnologic;
- Investiții în activități de cercetare - inovare în microîntreprinderi pentru proiecte de inovare de produs, proces, servicii, inovare organizațională și de model de afaceri pentru creșterea nivelului de maturitate tehnologică în domeniile de specializare inteligentă;
- Investiții în activități de cercetare - inovare în IMM-uri pentru proiecte de inovare de produs, proces, servicii, inovare organizațională și de model de afaceri pentru creșterea nivelului de maturitate tehnologică în domeniile de specializare inteligentă.

Obiectivul Specific: a(ii) Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice

- Valorificarea avantajelor digitalizării prin dezvoltarea de servicii pentru siguranța și în beneficiul cetățenilor, al mediului de afaceri și de cercetare și al autorităților și instituțiilor publice locale/centrale, inclusiv asigurarea securității cibernetice și interoperabilității acestora, prin dezvoltarea infrastructurii, serviciilor și echipamentelor necesare relevante, precum și prin achiziționarea, dezvoltarea, testarea și pilotarea de soluții și aplicații;
- Întărirea capacității autorității de management, a dezvoltatorilor de proiecte și a autorităților și instituțiilor publice în domeniul digitalizării administrației publice.

Obiectivul Specific a(iii) - Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive

Acțiuni și tipuri de proiecte:

- Investiții în active corporale și necorporale în microîntreprinderi și IMM-uri, inclusiv în vederea adoptării tehnologiilor și a instrumentelor digitale, în activități specifice economiei circulare, internaționalizării, certificării și omologării produselor și serviciilor, în vederea actualizării tehnologice, ce va conduce la îmbunătățirea capacităților tehnice, industriale și organizaționale pentru dezvoltarea de produse și servicii;
- Promovarea antreprenoriatului prin înființarea, dezvoltarea și operaționalizarea incubatoarelor de afaceri și parcurilor industriale, cu posibilitatea de a acorda granturi companiilor localizate în cadrul acestor structuri de afaceri;
- Sprijinirea ecosistemului antreprenorial de inovare prin sprijinirea clusterelor și rețelelor de afaceri, inclusiv pentru dezvoltarea colaborării interregionale, internaționale și intersectoriale.

Obiectivul Specific a(iv) - Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

Acțiuni și tipuri de proiecte:

- Dezvoltarea competențelor la nivelul IMM-urilor/universităților și organizațiilor de CDI/autorităților publice/entităților implicate în PDA pentru specializare inteligentă;
- Dezvoltarea competențelor și abilităților pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat la nivelul IMM-urilor din domeniile regionale de specializare inteligentă;
- Dezvoltarea abilităților personalului din instituțiile de cercetare și învățământ superior pentru a crește fezabilitatea comercială și relevanța pentru piață a proiectelor de cercetare, precum și capacitatea de a lua parte la procese de tip open innovation;
- Dezvoltarea capacității administrative a actorilor implicați în elaborarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea și revizuirea RIS3 și a Mecanismului de Descoperire Antreprenorială (MDA).

Prioritatea 2 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

Obiectivul Specific b(i) - Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Acțiuni și tipuri de proiecte:

- Investiții în clădirile publice, inclusiv în monumente istorice în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea surselor alternative de energie;
- Investiții în clădirile rezidențiale (inclusiv locuințe individuale și sociale) în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv activități de consolidare în funcție de riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea surselor alternative de energie;
- Întărirea capacității autorității de management, a dezvoltatorilor de acțiuni și a autorităților și instituțiilor publice în domeniul eficienței energetice.

Obiectiv Specific b(vii) Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare

- Realizarea/amenajarea/dotarea de parcuri și grădini publice, inclusiv „parcuri de buzunar”, păduri urbane, grădini botanice, zone verzi existente (de ex. grădini zoologice) care ar putea fi reabilitate prin aplicarea de soluții proiectate care imită natura (IV A), inclusiv cu componente verzi și albastre și de biodiversitate semnificative (peste 50% spații verzi permeabile);
- Sisteme urbane durabile de drenaj, inclusiv, dar fără a se limita la, pavaje permeabile, acoperișuri și pereți verzi; câmpie mlăștinoasă, iazuri de retenție, zone umede construite folosind soluțiile bazate pe natură;
- Colectarea apei pluviale și realizarea de bazine de retenție sau alte forme de stocare a apei pentru gestionarea inundațiilor și a secetei;
- Îmbunătățirea calității apei prin realizarea de insule plutitoare/zone umede plutitoare/grădini plutitoare în râuri/lacuri/pâraie existente;

- Amenajarea terenurilor slab utilizate sau abandonate prin aducerea terenului la starea inițială în vederea refacerii ecosistemului sub formă de spații verzi naturale și semi-naturale urbane (păduri, tufișuri, pajiști, zone umede (mlăștini), lacuri și râuri/pâraie, zone stâncoase etc.);
  - Împădurirea și reîmpădurirea zonelor expuse la alunecări de teren care înconjoară orașele și sunt localizate în intravilanul localităților;
  - Crearea de coridoare verzi - albastre prin:
    - ✓ reabilitarea, regularizarea, dragarea și amenajarea râurilor, lacurilor și canalelor, inclusiv a malurilor acestora. Măsurile ar putea include lucrări pentru managementul sedimentelor din amonte, reținerea/îndepărtarea elementelor mari din plastic, realizarea de terasamente naturale pentru managementul și protecția împotriva inundațiilor, retragerea controlată a apelor care creează noi spații și infrastructura pentru utilizarea activă a malurilor de apă pentru pietoni, bicicliști, activități educaționale etc. și crearea spațiilor de biodiversitate;
    - ✓ realizarea de străzi, treceri/pasarele pentru pietoni/bicicliști, trasee de ciclism/pietonale, „ecoducte”, spații verzi de-a lungul: drumurilor, liniilor de cale ferată/tramvai, etc. folosind soluții tehnice bazate pe natură;
    - ✓ conversia/reabilitarea coridoarelor de transport abandonate/dezafectate (linii de cale ferată) în căi de acces permeabile/piste de biciclete, combinate cu refugii;
    - ✓ Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică, inclusiv a facilităților/infrastructurii de acostare pentru nave turistice fluviale;
    - ✓ Întărirea capacității Autorității de Management, a dezvoltatorilor de acțiuni și a autorităților și instituțiilor publice în domeniul planificării și dezvoltării infrastructurii verzi-albastre;
    - ✓ Elaborarea Planurilor pentru infrastructura verde-albastră.
- Investițiile pot fi realizate atât în zona urbană cât și în zona rurală.

Prioritatea 3 - O regiune cu mobilitate urbană durabilă

Obiectivul Specific b(viii) - Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon

Acțiuni și tipuri de proiecte

- Înființarea, dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public, inclusiv prin investiții în material rulant, mijloace de transport urban ecologice și infrastructura de transport necesară acestora (configurarea/modernizarea/lărgirea/reconfigurarea străzilor din orașe și din zona urbană funcțională în vederea dezvoltării transportului public și implementării măsurilor de siguranță rutieră (pasarele pietonale, intervenții asupra sistemului de iluminat public aferent traseului reabilitat) pentru reducerea de CO₂ prin eficientizarea transportului datorată logisticii urbane și restricționare/ limitare/ control acces a vehiculelor private sau de marfă, inclusiv dezvoltarea sistemelor de management a mobilității urbane, cum ar fi sisteme de management a traficului, aplicații *mobility as a service*, sisteme park & ride și terminale intermodale, etc.);
- Înființarea, modernizarea, extinderea și dotarea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate, inclusiv configurarea/ modernizarea/ lărgirea/reconfigurarea străzilor din orașe și din zona urbană funcțională, inclusiv intervenții asupra sistemului de iluminat public aferent traseului reabilitat în vederea dezvoltării infrastructurii pentru mersul cu bicicleta, amenajarea de zone pietonale, introducerea de sisteme de *bike-sharing*, sisteme de monitorizare, etc;
- Achiziționarea de autobuze/microbuze pentru transport școlar;
- Dezvoltarea unor culoare de mobilitate, inclusiv prin intervenții în depourile/ autobazele pentru transport public și infrastructura tehnică aferentă precum și pentru retehnologizarea lor;
- Realizarea de parcări și echipamente și servicii necesare punerii în practică a politicilor de parcare de la nivelul fiecărui oraș;
- Dezvoltarea infrastructurii pentru combustibili alternativi, inclusiv infrastructură de producere de energie din surse regenerabile;
- Întărirea capacității AM, a dezvoltatorilor de acțiuni și a autorităților și instituțiilor publice în domeniul mobilității urbane;
- Elaborarea/actualizarea Planul de Mobilitate Urbană Durabilă și a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană.

Prioritatea 4 - O regiune mai accesibilă

Obiectivul Specific c(ii) - Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

Acțiuni și tipuri de proiecte

- Investiții (construire, reabilitare, modernizare, extindere) în rețeaua de drumuri județene care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T de bază și extinsă, precum și măsuri pentru reducerea impacturilor semnificative asupra IVA și refacerea conectivității coridoarelor ecologice, realizarea de investiții suplimentare pentru protecția drumului respectiv față de efectele generate de condiții meteorologice extreme;
- Investiții pentru decongestionarea și fluidizarea traficului prin investiții în infrastructura rutieră (pasaje, extinderi la 4 benzi, variante ocolitoare, etc), inclusiv sisteme de management al traficului;
- Realizarea de investiții destinate siguranței rutiere pentru participanții la trafic. Proiectele de investiții vor fi realizate în funcție de specificul și necesitatea fiecărui drum județean:
  - amenajări de tip intersecție giratorie pentru intersecțiile la nivel;
  - introducerea sectoarelor de drum de 2+1 benzi de circulație (unde este cazul);
  - parapeteți de siguranță, acostament;
  - pasarele pietonale;
  - iluminarea drumului public pe timp de noapte, în special în intersecții și în zonele cu activitate pietonală, precum și a trecerilor pentru pietoni;
  - materiale retro-reflectorizante pentru a asigura vizibilitatea;
  - marcaje rezonatoare, orizontale și verticale;
  - limitatoare de viteză în localități rurale cu drumuri cu o singură bandă;
  - trotuare (unde este cazul);
  - benzi dedicate pentru viraje la stânga (unde este cazul), etc.

Nu vor fi finanțate lucrări și investiții ce privesc mentenanța /întreținerea drumurilor județene.

Prioritatea 5 - O regiune educată

Obiectivul Specific d(ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și inclusive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online

Acțiuni și tipuri de proiecte

- Construirea/ reabilitarea/ modernizarea/ consolidarea/ extinderea/ dotarea infrastructurii educaționale destinate educației pentru nivelul antepreșcolar și preșcolar (creșe, grădinițe și învățământ special);
- Construirea/ reabilitarea/ modernizarea/ consolidarea/ extinderea/ dotarea infrastructurii educaționale și a campusurilor școlare pentru învățământul general obligatoriu (învățământul primar și secundar, inclusiv asigurarea de spații pentru Programul Școală după Școală (SDS), liceal și postliceal, centre de excelență și învățământ special, palatele și cluburile copiilor);
- Construirea/ reabilitarea/ modernizarea/ consolidarea/ extinderea/ dotarea unităților de învățământ și a campusurilor școlare pentru formarea profesională prin învățământ profesional și tehnic (școli profesionale), învățământ dual și special;
- Construirea/reabilitarea/modernizarea/consolidarea/extinderea și dotarea infrastructurii sportive asociate unităților de învățământ publice, inclusiv a centrelor de pregătire sportivă stabilite pe lângă școli sau instituții de învățământ publice;
- Reabilitarea/modernizarea/ dotarea infrastructurii aferente centrelor regionale de formare profesională a adulților;
- Achiziționarea de autobuze/microbuze școlare pentru școlile din mediul rural, din localități greu accesibile și care se confruntă cu un declin al populației școlare

Prioritatea 6 - O regiune atractivă

Obiectivul Specific e (i) - Promovarea dezvoltării integrate și inclusive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane;

Acțiuni și tipuri de proiecte

- Protecția, conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural prin activități de restaurare, consolidare, extindere și dotare (pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural imobil) a monumentelor istorice de categoria A, inclusiv servicii de digitizare, precum și activități de marketing și promovare turistică;
- Investiții (reabilitare/modernizare/extindere și dotare) în clădiri destinate utilizării publice pentru activități culturale și recreative, socio-culturale, cu scopul de a crea, îmbunătăți sau extinde serviciile publice de bază;
- Construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea infrastructurii de turism și de agrement în vederea punerii în valoare a patrimoniului turistic natural;
- Înființarea și amenajarea traseelor turistice și a locurilor de recreere folosind soluții prietenoase cu mediul;
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea taberelor de elevi și preșcolari/centrelor multidisciplinare de tineret;
- Investiții de regenerare urbană (creare/modernizare/reabilitare/extindere/dotare) în spațiile destinate utilizării publice (parcuri, zone verzi de mici dimensiuni, piațete, scuaruri, piețe publice, locuri de joacă pentru copii, etc.) prin demolarea clădirilor/structurilor situate pe terenurile supuse intervențiilor, amenajarea spațiilor verzi (aducerea terenului la starea inițială; modelarea terenului; montarea elementelor constructive de tipul alei, foișoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/gazonarea suprafețelor, inclusiv plantare arbori), precum și crearea de facilități pentru activități sportive și recreative de mici dimensiuni (ex. terenuri de sport, etc.), instalare rețele Wi-Fi și iluminat public, în spațiile publice, dotare cu mobilier urban (bănci, coșuri de gunoi, etc.). De asemenea, sunt eligibile pe amplasamentul proiectului de regenerare urbană și înlocuirea și/sau racordarea la utilități publice, inclusiv realizare alei pietonale, trotuare, piste de biciclete, parcări, căi de acces, modernizarea străzilor urbane adiacente terenurilor supuse intervențiilor (în situații excepționale, numai în măsura în care astfel de investiții sunt necesare pentru a asigura funcționalitatea proiectului integrat de regenerare urbană);
- Elaborare/actualizare Strategie Integrată de Dezvoltare Teritorială a regiunii Sud Muntenia (Strategie Integrată de Dezvoltare Urbană și Strategie de Dezvoltare Județeană).

OS e(ii) Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane.

Acțiuni și tipuri de proiecte

- Protecția, conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural prin activități de restaurare, consolidare, extindere și dotare (pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural imobil) a monumentelor istorice de categoria A, inclusiv servicii de digitizare precum și activități de marketing și promovare turistică;
- Construcția, reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea infrastructurii de turism și agrement în vederea punerii în valoare a patrimoniului turistic natural;
- Înființarea și amenajarea traseelor turistice și a locurilor de recreere folosind soluții prietenoase cu mediul;
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea taberelor de elevi și preșcolari / centrelor multidisciplinare de tineret.

Prioritatea 7 - Asistență Tehnică

- Asigurarea funcționării sistemului de management și control pentru implementarea și monitorizarea eficientă a POR Sud Muntenia;
- Asigurarea evaluării programului și elaborarea de studii relevante pentru o bună implementare a programului;
- Întărirea capacității administrative a AM POR Sud Muntenia, beneficiarilor și partenerilor regionali de a pregăti și implementa proiecte și asigurarea informării corespunzătoare a acestora;
- Asigurarea transparenței și promovării POR Sud Muntenia.

IV. Activități care pot fi generate ca rezultat al implementării programului:

Implementarea POR Sud Muntenia 2021-2027 presupune o serie de activități care pot fi generate și un portofoliu de proiecte, care se pot situa pe teritoriul sau în vecinătatea ariilor naturale protejate de interes comunitar. Aceste activități pot fi:

- crearea, extinderea, modernizarea infrastructurii de agrement (precum, dar fără a se limita la, parcuri tematice/ de distracții/ de aventură, aquaparcuri etc.) sau a altor infrastructuri de turism, inclusiv a utilităților aferente acestora;
- asigurarea (construirea, reabilitarea sau modernizarea) drumurilor/căilor de acces către infrastructura de agrement construită, amenajată, reabilitată, modernizată, și, la nevoie, a utilităților către și pentru toate resursele și atracțiile turistice care primesc finanțare în cadrul acestui obiectiv specific;
- construirea/reabilitarea legăturilor rutiere secundare către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T;
- construcția, reabilitarea, modernizarea bazelor de tratament, a centrelor balneare și a bazelor de kinetoterapie ca resorturi cu servicii integrate (servicii de tip sănătate și întreținere, balneo, activități de recreere, activități sportive etc.);
- construcția, reabilitarea, modernizarea rețelelor de captare și/sau transport a izvoarelor minerale și saline cu potențial terapeutic;
- reabilitarea instalațiilor de alimentare cu apă minerală de la surse la bazele de tratament;
- reabilitarea, modernizarea drumurilor/ căilor de acces către baze de tratament, inclusiv a utilităților aferente;
- amenajarea traseelor turistice folosind soluții prietenoase cu mediul;
- reabilitarea integrată a spațiilor publice, inclusiv infrastructura tehnico-edilitară aferentă, din: zone centrale; zone istorice; spațiile publice din interiorul ansamblurilor de locuințe colective, respectiv, cartiere de blocuri sau zone cu locuințe de tip condominiu; zona autogărilor și gărilor, zone portuare situate în interiorul sau la limita localităților urbane, indiferent dacă sunt în uz/abandonate/au altă destinație; falezele, malurile și insulele râurilor și lacurilor din interiorul localităților urbane; zonele rezidențiale periferice destructurate, zonele de blocuri degradate și așezări informale din urban, piețele agroalimentare din urban;
- restaurarea, consolidarea, extinderea, protejarea, conservarea și dotarea monumentelor istorice și a patrimoniului cultural mobil și imobil;
- reabilitarea, modernizarea drumurilor/căilor de acces către obiectivele de patrimoniu cultural, istoric și natural;
- crearea, extinderea, modernizarea infrastructurii de agrement (precum, dar fără a se limita la, parcuri tematice/de distracții/de aventură, aquaparcuri, etc.) sau a altor infrastructuri de turism;
- asigurarea (construirea, reabilitarea sau modernizarea) căilor de acces și, la nevoie, a utilităților către și pentru toate resursele și atracțiile turistice;
- dezvoltarea unor orașe verzi și îmbunătățirea infrastructurii verzi și/sau albastre din zonele urbane, prin modernizarea/extinderea/construirea spațiilor verzi, dotarea spațiilor verzi, realizarea unor sisteme inteligente de supraveghere video în spațiile amenajate prin proiect și realizarea de coridoare ecologice urbane;
- dezvoltarea infrastructurii pentru deplasări nemotorizate: dezvoltarea, extinderea infrastructurii pentru mersul cu bicicleta, amenajarea de zone pietonale, zone semi-pietonale, introducerea de sisteme de bike-sharing, sisteme de monitorizare etc.;
- dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public, inclusiv prin investiții în material rulant, mijloace de transport și infrastructura necesară acestora, inclusiv depouri, stații de autobuz, stații intermodale pentru transportul public, soluții de tip *park&ride*;
- dezvoltarea culoarelor de mobilitate urbană durabilă, prin dezvoltarea unor coridoare dedicate cu prioritate transportului public de călători, inclusiv a benzilor dedicate/prioritare pentru transportul în comun, a liniilor de tramvai;
- implementarea soluțiilor pentru creșterea siguranței traficului;

- îmbunătățirea transportului județean prin achiziționare de material rulant pentru conectare inter-urbană pentru sprijinirea navetismului și a conectării zonelor neacoperite de servicii de transport aeriene cu aeroporturile din proximitate;
- dezvoltarea infrastructurii educaționale la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu, prin construirea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea și dotarea infrastructurii educaționale;
- dezvoltarea infrastructurii educaționale în domeniul învățământului profesional și tehnic (licee tehnologice);
- dezvoltarea infrastructurii educaționale în învățământul universitar, prin reabilitarea/ modernizarea/extinderea/echiparea infrastructurii educaționale universitare de stat, în special prin investiții în dotarea laboratoarelor;
- modernizarea/reabilitarea/dotarea taberelor de elevi și preșcolari;
- restaurarea, consolidarea, protecția, conservarea, extinderea și dotarea monumentelor istorice și a patrimoniului cultural mobil și imobil;
- modernizarea/reabilitarea/extinderea/dotarea clădirilor cu funcții culturale, biblioteci, muzee, teatre;
- reabilitarea, modernizarea drumurilor/căilor de acces către obiectivele de patrimoniu cultural și istoric;
- crearea, extinderea, modernizarea infrastructurii de agrement (precum, dar fără a se limita la, parcuri tematice/ de distracții/ de aventură, aquaparcuri etc.) sau a altor infrastructuri de turism, inclusiv a utilităților aferente acestora;
- asigurarea (construirea, reabilitarea sau modernizarea) drumurilor/căilor de acces către infrastructura de agrement construită, amenajată, reabilitată, modernizată, și, la nevoie, a utilităților către și pentru toate resursele și atracțiile turistice care primesc finanțare în cadrul acestui obiectiv specific;
- construcția, reabilitarea, modernizarea bazelor de tratament, a centrelor balneare și a bazelor de kinetoterapie ca resorturi cu servicii integrate (servicii de tip sănătate și întreținere, balneo, activități de recreere, activități sportive etc.);
- construcția, reabilitarea, modernizarea rețelelor de captare și/sau transport a izvoarelor minerale și saline cu potențial terapeutic;
- reabilitarea instalațiilor de alimentare cu apă minerală de la surse la bazele de tratament;
- reabilitarea, modernizarea drumurilor/căilor de acces către baze de tratament, inclusiv a utilităților aferente;
- amenajarea traseelor turistice folosind soluții prietenoase cu mediul;
- reabilitarea integrată a spațiilor publice, inclusiv infrastructura tehnico-edilitară aferentă, din: zone centrale; zone istorice; spațiile publice din interiorul ansamblurilor de locuințe colective, respectiv, cartiere de blocuri sau zone cu locuințe de tip condominiu; zona autogărilor și gărilor, zone portuare situate în interiorul sau la limita localităților urbane, indiferent dacă sunt în uz/abandonate/au altă destinație; falezele, malurile și insulele râurilor și lacurilor din interiorul localităților urbane; zonele rezidențiale periferice destructurate, zonele de blocuri degradate și așezări informale din urban, piețele agroalimentare din urban;
- restaurarea, consolidarea, extinderea, protejarea, conservarea și dotarea monumentelor istorice și a patrimoniului cultural mobil și imobil;
- reabilitarea, modernizarea drumurilor/căilor de acces către obiectivele de patrimoniu cultural, istoric și natural;
- crearea, extinderea, modernizarea infrastructurii de agrement (precum, dar fără a se limita la, parcuri tematice/de distracții/de aventură, aquaparcuri, etc.) sau a altor infrastructuri de turism;
- asigurarea (construirea, reabilitarea sau modernizarea) căilor de acces și, la nevoie, a utilităților către și pentru toate resursele și atracțiile turistice.
- creșterea eficienței energetice în regiune ca parte a investițiilor în sectorul locuințelor;
- sprijinirea eficienței energetice în clădirile publice, inclusiv clădiri de patrimoniu;
- reducerea consumului de energie la nivelul IMM-urilor, pentru generarea de economii în consumul de energie și evitarea emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul întreprinderilor, prin dezvoltarea unor capacități suplimentare de producere a energiei din surse regenerabile, inclusiv pentru implementarea de sisteme de monitorizare și control a consumurilor de energie la nivelul întreprinderilor și măsuri de sprijin adiacente;

- promovarea energiei regenerabile în comunitățile rurale prin aplicarea unor soluții inovatoare centralizate, de înaltă eficiență în ceea ce privește alimentarea cu energie termică.

V. Avizul se emite cu următoarele măsuri și condiții:

V.1 Măsuri:

Măsurile pentru prevenirea, reducerea și compensarea posibilelor efecte negative asupra mediului care pot fi generate de implementarea Programului Operațional Regional Sud Muntenia 2021-2027 sunt măsuri generale și măsuri specifice:

a. Măsuri generale

- Corelarea activităților întreprinse în cadrul POR Sud Muntenia cu măsurile cuprinse în strategiile și planurile privind schimbările climatice, calitatea aerului, calitatea apei (planurile de management ale bazinelor hidrografice, planurile de management la inundații), managementul deșeurilor și al planurilor de management ale ariilor naturale protejate;
- Parcurgerea procedurii de emitere a acordului de mediu, conform prevederilor Legii nr. 292/2018 *privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului* pentru posibile proiecte individuale propuse spre finanțare prin POR;
- Etapizarea lucrărilor de construcție a proiectelor din aceeași zonă de amplasament sau a celor amplasate în zone adiacente și corelarea măsurilor de prevenire, reducere, compensare (dacă este cazul) cu cele stabilite în urma evaluărilor pentru alte strategii, planuri și programe;
- Luarea în considerare a tuturor aspectelor care privesc etapa de construcție în cadrul evaluării privind impactul asupra mediului pornind de la amplasarea organizării de șantier, construcția de drumuri tehnologice, optimizarea distanțelor de transport a materialelor necesare proiectului, asigurarea utilităților până la zonele în care urmează să se facă pregătirea terenului pentru construcții (defrișări - dacă sunt absolut necesare pentru realizarea proiectului, excavări, terasamente), carierele și/sau balastierele pentru obținerea materiilor prime, etc.;
- Evitarea amplasării proiectelor în interiorul sau imediata vecinătate a ariilor naturale protejate; în cazul în care acest fapt nu poate fi evitat, stabilirea măsurilor corespunzătoare conform planurilor de management ale ariilor protejate sau prin aplicarea măsurilor de evitare, reducere, compensare a efectelor semnificative asupra mediului stabilite în cadrul procedurii de reglementare;
- Alegerea amplasamentelor pentru proiecte astfel încât impactul asupra zonelor cu vizibilitate deosebită dinspre zonele recreaționale, turistice, rezidențiale să fie minim.

b. Măsuri specifice

- Evitarea zonelor sensibile din punctul de vedere al calității aerului (zone urbane aglomerate, zone cu depășiri frecvente a indicatorilor de calitate a aerului), atunci când se face localizarea proiectelor care implică emisii ridicate de poluanți atmosferici, în timpul construcției sau în etapa de funcționare;
- Respectarea planurilor de gestionare/menținere a calității aerului în zonele urbane care intră sub incidența Ordinului MMAP nr.2202/11.12.2020 privind aprobarea listelor cu unități administrativ-teritoriale întocmite în urma încadrării în regimuri de gestionare a calității aerului din zonele și aglomerările prevăzute în anexa 2 la Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările și completările ulterioare;
- Stabilirea traseelor noi de drumuri județene și variante noi ocolitoare astfel încât să se evite zonele cu densitate crescută a populației, ariile naturale protejate, zonele împădurite, zonele cu valoare peisagistică deosebită, monumentele istorice, etc.;

- Interzicerea de lucrări sau activitate susceptibilă să genereze un impact negativ asupra monumentelor istorice de importanță națională, pe o raza de 50 m intravilan și 100 m extravilan pentru monumentele istorice și de arhitectură;
- Semnalizarea peisajelor și monumentelor, redarea lor într-un mod vizibil în patrimoniul natural sau cultural, în special pentru turiștii străini;
- Adaptarea soluțiilor de proiectare cu considerarea aspectelor privind schimbările climatice;
- Evitarea implementării proiectelor care pot duce la alterarea stării chimice a corpurilor de apă și a potențialului/stării ecologice a acestora, în faza de construire sau etapa de funcționare;
- Alegerea amplasamentelor viitoarelor proiecte în afara zonelor expuse la inundații iar dacă acest fapt nu poate fi evitat, proiectul va include obligatoriu măsuri necesare de protecție împotriva inundațiilor;
- Pentru proiectele susceptibile de a avea un impact negativ asupra ariilor naturale protejate (amplasate în interiorul sau în vecinătatea ariilor naturale protejate), este obligatorie implementarea măsurilor de protecție/reducere a efectelor potențial negative asupra obiectivelor de conservare pentru care au fost desemnate ariile naturale protejate, rezultate din derularea procedurii de evaluare adecvată;
- Efectuarea lucrărilor de construcție în afara sezonului de reproducere a speciilor protejate identificate în zona lucrărilor;
- Crearea de oportunități pentru migrare și asigurarea de coridoare biologice/pasaje pentru deplasarea faunei;
- Alegerea traseelor noi de drumuri județene/variante de ocolire, inclusiv a organizării de șantier se va face cu evitarea pe cât posibil a zonelor împădurite;
- Analiza oportunității de schimbare a categoriilor de folosință a terenurilor pentru implementarea unor proiecte astfel încât să nu fie afectate activitățile desfășurate în zonă;
- Luarea în calcul a proiectelor existente, în curs de realizare sau incluse în unele planuri sau programe în evaluarea folosințelor de apă din aval de zona de implementare a proiectului (ex. surse de apă potabilă, surse de apă industrială, irigații);
- Identificarea celor mai bune soluții pentru limitarea suprafețelor de teren ocupate temporar (pe durata construcției);
- Folosirea utilajelor și mijloacelor de transport care nu produc emisii de Pb și emisii reduse de monoxid de carbon;
- Utilizarea de bariere care să marcheze limitele organizării de șantier și să împiedice afectarea altor zone în afara celor necesare pentru proiect;
- Depozitarea controlată a materialelor de construcții și a deșeurilor generate în timpul etapei de execuție și dezafectare în zone speciale pe amplasament;
- Evitarea depozitării pe sol a materialelor care expuse precipitațiilor pot determina infiltrații în sol și apa subterană (zone de depozitare impermeabile);
- Organizările de șantier, depozitele temporare de materii prime sau deșeuri, gropile de împrumut, stațiile de sortare se vor amplasa în afara ariilor naturale protejate;
- Refacerea amplasamentelor afectate de lucrări și organizări de șantier imediat după finalizarea lucrărilor de construcție;
- Execuția manuală a lucrărilor în zonele sau în perioadele în care speciile de faună prezintă vulnerabilitate;
- Diminuarea surselor de poluare în zonele rezidențiale din vecinătatea viitoarelor obiective care ar genera un potențial disconfort asupra populației și implementarea unor programe de monitorizare a calității aerului, calității apei și zgomotului în cadrul proiectelor care pot provoca disconfort și risc pentru populație, atât în timpul construcției cât și pe durata operării;
- Reducerea riscurilor pentru sănătatea lucrătorilor prin măsuri tehnice (utilizarea unor utilaje/echipamente noi, eficiente și fiabile) și măsuri organizatorice;
- Evitarea interferențelor cu diverse infrastructuri prin coordonarea proiectelor din aceeași zonă de amplasament;
- Includerea la nivel de proiect a unor măsuri de reziliență la fenomenele meteo extreme;

- Elaborarea și punerea în aplicare a unor planuri de management al traficului în cazul lucrărilor pentru infrastructuri, pe toată durata lucrărilor de construcție;
- Stabilirea încă din faza de proiect a responsabilităților privind întreținerea corespunzătoare a infrastructurii de transport și a dotărilor aferente în timpul exploatarei;
- Promovarea unor tehnologii și materiale pentru infrastructura rutieră rezistente la fluctuațiile de temperatură și la acțiunea torenților;
- Includerea la nivel de proiect a facilităților pentru prevenirea inundațiilor: podețuri, rigole și canale;
- Realizarea investițiilor în infrastructura de turism și patrimoniu cultural prin lucrări cu impact minim asupra mediului și populației;
- Dezvoltarea infrastructurii CDI, modernizarea sau realizarea de noi obiective turistice, de agrement și de învățământ, se vor realiza cu asigurarea sistemelor corespunzătoare de colectare și epurare a apelor uzate și cu asigurarea parametrilor de calitate pentru evacuarea acestora în emisari, cu respectarea valorilor maxime admise pentru indicatorii prevăzuți de legislația în vigoare;
- Realizarea infrastructurii CDI și a celei de turism se va face cu respectarea distanțelor de protecție sanitară prevăzute de reglementările în vigoare și a prevederilor Regulamentului general de urbanism în ceea ce privește regimul de construire (POT, CUT, zonare funcțională), cu maximizarea spațiilor verzi și amenajarea acestora cu specii autohtone;
- Realizarea investițiilor de tipul CDI, fără efecte negative asupra obiectivelor de mediu stabilite pentru corpurile de apă de suprafață și subterană prin planurile de management bazinale;
- Amplasarea de noi obiective trebuie să aibă în vedere eventuale expuneri la riscuri de inundații sau situații de accidente antropice;
- Suspendarea temporară a activităților dacă se constată prezența unor aglomerări de amfibieni și reptile, cuiburi de păsări, maternități de lilieci sau altele asemenea care presupun afectarea zonelor de cuibărit și adăpost, risc de mortalitate asupra indivizilor și în general manifestarea impactului negativ;
- Utilizarea speciilor indigene specifice etajului nemoral pe care sunt propuse lucrările pentru toate proiectele care presupun plantări de arbori sau alte specii ierboase, utilizându-se pepinierele din proximitatea amplasamentelor proiectelor;
- Proiectele care produc alterarea condițiilor de sol vor implementa obligatoriu măsuri de eliminare/prevenire a instalării speciilor invazive;
- Implementarea unor soluții viabile de asigurare a conectivității longitudinale (scări de pești, rampe pentru traversarea peștilor, pasaje de pești) pentru proiectele care presupun reabilitarea structurilor transversale de pe cursul de apă;
- Realizarea proiectelor care presupun construcții sau activități în interiorul sau în proximitatea siturilor Natura 2000 fără să producă impact negativ semnificativ;
- Realizarea viitoarelor investiții într-un regim de construire care să nu producă efecte negative semnificative asupra biodiversității, nici în etapa de realizare a lucrărilor, nici în cea de funcționare a investițiilor;
- Amenajarea spațiilor verzi în cadrul suprafețelor cu infrastructură de turism se va face cu specii autohtone.

V.2. Condiții

- Respectarea prevederilor planurilor de management și ale regulamentelor ariilor naturale protejate aprobate.
- În rezervațiile naturale nu sunt permise activități de utilizare a resurselor naturale. Exceptie fac acele intervenții care au drept scop protejarea, promovarea și asigurarea continuității existenței obiectivelor care au fost constituite, precum și unele activități de valorificare durabilă a anumitor resurse naturale.

- Pentru fiecare proiect sau activitate finanțate prin POR Sud Muntenia 2021-2027 și care se va desfășura în interiorul sau în vecinătatea ariilor naturale protejate, titularii au obligația de a obține avizul Administratorului Ariei Naturale Protejate.
- Pentru fiecare proiect sau activitate finanțate prin POR Sud Muntenia 2021-2027 și care se va desfășura în interiorul sau în vecinătatea ariilor naturale protejate administrate de către ANANP, titularii au obligația de a obține avizul ANANP de la Serviciul Teritorial al Județului de care aparține.
- Pentru fiecare proiect sau activitate finanțate prin POR Sud Muntenia 2021-2027 se va verifica amplasamentul în raport cu limitele ariilor naturale protejate, conform datelor publicate pe pagina web a Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, la adresa <http://www.mmediu.ro/articol/date-gis/434>.

Totodată, vor fi respectate condițiile impuse prin avizele favorabile emise pentru program de către administratorii ariilor naturale protejate:

- Aviz favorabil cu condiții nr.183/08.03.2022, emis de Administrația Parcului Național Piatra Craiului.
- Aviz favorabil cu condiții nr.489/01.03.2022, emis de Administrația Parcului Natural Comana R.A.
- Aviz favorabil cu condiții nr.11/21.02.2022, emis de Administrația Parcului Natural Bucegi.
- Aviz nr. 30/22.03.2022 eliberat de Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate.

VI. Monitorizarea implementării programului:

Pentru asigurarea monitorizării efectelor asupra mediului se stabilesc un set de indicatori de mediu (în corelare cu indicatorii naționali de monitorizare a mediului), iar prin criteriul de evaluare propus se cuantifică eficiența măsurilor de implementare a programului.

Programul de monitorizare a factorilor de mediu propus, va avea în vedere:

Domeniu	Obiective de mediu relevante pentru POR 2021-2027	Prioritatea corespunzătoare POR 2021-2027	Obiective specifice corespunzătoare priorității de investiții POR 2021-2027	Indicatori de monitorizare	Evaluarea îndeplinirii - informații necesare evaluării	Frecvența	Responsabil
Aer	OMR 1. Prevenirea sau reducerea impactului surselor de poluare asupra calității aerului.	<p>Prioritatea 2 O regiune cu orașe prietenoase cu mediul</p> <p>Prioritatea 3 O regiune cu mobilitate urbană durabilă</p> <p>Prioritatea 4 O regiune mai accesibilă</p>	<p>b(i) - Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră</p> <p>b(viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon</p> <p>c(ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere</p>	Indicatorii de calitate a aerului în mediul urban în conformitate cu prevederile Legii nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător	0 depășiri ale valorilor limită conform Legii nr. 104/2011 (sursa, rapoartele județene privind starea mediului)	Anual	ADR Sud Muntenia, titularii de proiect
	OMR 2. Menținerea stării ecologice a apelor curgătoare	Prioritatea 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice	a (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	Localizarea în afara zonelor inundabile și în afara zonelor de protecție a surselor de captare a apei	0 amplasamente în zone inundabile 0 amplasamente în zonele de protecție a surselor de captare a apei	La obținerea viitoarelor acorduri de mediu	

			<p>a (iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusive prin investiții productive</p>	<p>Localizarea în afara zonelor inundabile și în afara zonelor de protecție a surselor de captare a apei</p>			
<p>OMR 3. Prevenirea modificărilor în morfologia și hidrologia corpurilor de apă de suprafață</p>		<p>Prioritatea 6 - O regiune atractivă</p>	<p>a (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat</p>	<p>Localizarea în afara zonelor inundabile și în afara zonelor de protecție a surselor de captare a apei</p>		<p>Anual</p>	
<p>OMR 4. Prevenirea aportului de poluanți în apele de suprafață și subterane</p>			<p>OS e(ii) Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane</p>	<p>Localizarea în afara zonelor inundabile și în afara zonelor de protecție a surselor de captare a apei</p>			

			în alte zone decât cele urbane	Suprafața terenurilor afectată de amplasamentele viitoarelor CDI, parcuri industriale	Conform indicatorilor din program		
SOL și SUBSOL	OMR 5. Protejarea calității, compoziției și funcțiilor solului.	<p>Prioritatea 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice</p> <p>Prioritatea 6- O regiune atractivă</p>	<p>a(i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate</p> <p>a(iii) - Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive</p> <p>e (i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane</p>	<p>Localizarea în afara zonelor inundabile și în afara zonelor de protecție a surselor de captare a apei</p> <p>Căi de acces/ străzi urbane pentru accesul spre obiectivele finanțate</p>	Conform indicatorilor din program	Anual	ADR Sud Muntenia, titularii de proiect
BIODIVERSITATE	OMR 7. Reducerea presiunilor cauzate de acțiunile și propunerile de proiecte care pot afecta	<p>Prioritățile de la 1-6</p>	Suprafețe de habitate prioritare Natura 2000 afectate în interiorul siturilor de interes comunitar	Conform indicatorilor din program	Valori nesemnificative la nivelul siturilor, respectiv la nivelul rețelei Natura 2000	Anual	ADR Sud Muntenia, titularii de proiect

	<p>Prioritatea 4 - O regiune mai accesibilă</p>	<p>c(ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere</p>	<p>Conectivitate laterală asigurată pentru toate speciile mobile (pasaje, refacerea conectivității coridoarelor ecologice, etc.)</p>	<p>Pe lungimea sectoarelor de drum suprapuse cu distribuția speciilor</p>	
	<p>Prioritatea 6 O regiune atractivă</p>	<p>OS e(i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane</p>	<p>Număr situri culturale și turistice care beneficiază de sprijin</p>	<p>11 până în 2029</p>	
<p>OMR 8. Dezvoltarea infrastructurii propuse prin POR ținând cont de politicile de management, protecție și amenajare a peisajului</p>	<p>OS e(ii) Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane</p>	<p>Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin</p>	<p>108 249 vizitatori până în 2029</p>	<p>14 situri până în 2029</p>	<p>ADR Sud Muntenia, titularii de proiect</p>
<p>PEISAJUL și MEDIUL VIZUAL</p>		<p>Anual</p>			

PATRIMONIUL CULTURAL NAȚIONAL	OMR 9. Asigurarea protejării patrimoniului cultural (conservarea în situ a bunurilor istorice și a monumentelor)	Prioritatea 6 - O regiune atractivă	OS e(i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	85 802 locuitori până în 2029	Anual	ADR Sud Muntenia, titularii de proiect
				Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	7 până în 2029		
POPULAȚIA ȘI SĂNĂTATEA UMANĂ	OMR 10. Protecția sănătății umane prin menținerea sau limitarea impactului generat de acțiunile și tipurile de proiecte propuse prin POR, asupra calității factorilor de mediu	Prioritatea 2 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	OS b(i) - Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită	Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 1.108 locuințe	Anual	ADR Sud Muntenia, titularii de proiect
				Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită	Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 229.447 mp		

		<p>Prioritatea 4 - O regiune mai accesibilă</p>	<p>OS c(ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere</p>	<p>Lungimea drumurilor noi sau reabilitate - din afara TEN-T</p>	<p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 17 Km</p>		
		<p>Prioritatea 3 - O regiune cu mobilitate urbană durabilă</p>	<p>b(viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon</p>	<p>Număr anual de utilizatori de drumuri noi construite, reconstruite, reabilitate sau modernizate</p>	<p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 291.296.512 pasageri</p>		
<p>OMR 11. Asigurarea accesului populației la infrastructura de transport și de turism propuse prin</p>	<p>Prioritatea 5 - O regiune educată</p>	<p>d(ii) Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și inclusive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii</p>	<p>Infrastructuri pentru carburanți alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare)</p>	<p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este în număr de 124</p>	<p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 2.092</p>	<p>ADR Sud Muntenia, titularii de proiect</p>	

		POR și îmbunătățirea condițiilor socio - economice pentru populație.		accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate	Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 9.726			
					Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate	Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 8.598			
		OMR. 12. Creșterea eficienței energetice a acțiunilor / tipurilor de proiecte propuse prin POR		b(i) - Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Clădiri publice cu o performanță energetică îmbunătățită	Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 229 447 mp	Anual	ADR Sud Muntenia, titularii de proiect	
		OMR 13. Creșterea gradului de utilizare a surselor de energie cu emisii reduse de carbon	Prioritatea 2 - O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	b(vii) Intensificarea acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	Locuințe cu performanțe energetice îmbunătățite	Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este 1 108 locuințe	Anual	ADR Sud Muntenia, titularii de proiect	
		SCHIMBARI CLIMATICE			Populația care are acces la infrastructuri verzi noi sau îmbunătățite	Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 46 986 persoane.	Anual	ADR Sud Muntenia, titularii de proiect	

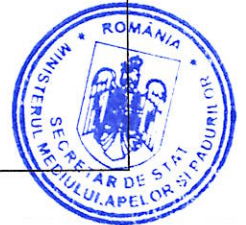
		<p>Prioritatea 3 - 0 regiune cu mobilitate urbană durabilă</p>	<p>b(viii) Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon</p>	<p>Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv</p>	<p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 4936 pasageri</p>		<p>ADR Sud Muntenia, titularii de proiect</p>
	<p>Prioritatea 4 - 0 regiune mai accessibilă</p>	<p>c(ii) Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea</p>	<p>Municipii și orașe cu sisteme de transport public noi sau modernizate sau cu sisteme de mobilitate nemotorizate</p>	<p>Lungimea drumurilor noi sau reabilitate - din afara TEN-T</p>	<p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 12</p>	<p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este în număr de 124</p>	<p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 17 km</p>
			<p>Infrastructuri pentru carburanți alternativi (puncte de realimentare/ reîncărcare)</p>	<p>Lungimea drumurilor sau reabilitate - din afara TEN-T</p>	<p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este în număr de 124</p>	<p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 17 km</p>	<p>ADR Sud Muntenia, titularii de proiect</p>

			<p>accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere</p>	<p>reconstruite sau modernizate - din afara TEN-T</p>	<p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 261,60 km</p>		
<p>PREVENIRE RISCURI</p> <p>OMR 14. Prevenirea riscurilor de accidente majore și limitarea consecințelor generate de producerea accidentelor majore asupra sănătății populației și asupra calității mediului.</p>	<p>Prioritatea 1 - 0 regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice</p> <p>Prioritatea 6 - 0 regiune atractivă</p>	<p>a(i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate</p> <p>a(iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusive IMM-urilor prin investiții productive</p> <p>a(iv) - Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat</p> <p>e(i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane</p>	<p>a(i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate</p> <p>a(iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusive IMM-urilor prin investiții productive</p> <p>a(iv) - Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat</p> <p>e(i) Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane</p>	<p>Localizarea în afara zonelor de risc cu alunecări de teren sau zone inundabile</p>	<p>0 amplasamente în zone de risc alunecări sau zone inundabile</p>	<p>Anual</p>	<p>ADR Sud Muntenia, titularii de proiect</p>

<p>CONSERVAREA ȘI UTILIZAREA EFICIENTĂ A RESURSELOR NATURALE</p>	<p>OMR15. Folosirea resurselor naturale în mod eficient cu minimizarea impactului asupra mediului</p>	<p>Prioritatea 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice</p>	<p>e(ii) Promovarea dezvoltării locale integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, în domeniul culturii, al patrimoniului natural, al turismului durabil, precum și a securității în alte zone decât cele urbane</p>	<p>a(i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate</p> <p>a(iii) - Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive</p> <p>a(iv) - Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat</p>	<p>Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care micro, mici, medii, mari)</p> <p>Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care micro, mici, medii, mari)</p> <p>IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat</p>	<p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 29 întreprinderii.</p> <p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 179 întreprinderii.</p> <p>Conform valorii indicatorilor de program. Ținta pentru 2029 este de 245 întreprinderii.</p>	<p>Anual</p>	<p>ADR Sud Muntenia, titularii de proiect</p>
---	---	--	--	---	---	---	--------------	---

<p>CRESTEREA GRADULUI DE CONSTIENTIZARE ASUPRA PROBLEMELEOR DE MEDIU</p>	<p>OMR 17. Implicarea publicului și a factorilor interesati și consultarea acestora pe tot parcursul procesului decizional în stabilirea și implementarea măsurilor propuse pentru reducerea impactului asupra mediului.</p>	<p>Prioritățile 1 - 6</p>	<p>Realizarea consultărilor publicului și factorilor interesați în conformitate cu prevederile legislației de mediu în vigoare</p>	<p>Pentru fiecare proiect la obținerea actelor de reglementare</p>	<p>ADR Sud Muntenia, titularii de proiect</p>
--	--	----------------------------------	--	--	---

Indicatorii stabiliți asigură monitorizarea modului în care sunt respectate:

- prevederile POR Sud Muntenia;
- recomandările evaluării de mediu;
- prevederile POR Sud Muntenia corelate cu recomandările evaluării de mediu.

Îndeplinirea măsurilor din programul de monitorizare în vederea identificării efectelor semnificative asupra mediului este responsabilitatea titularului programului, respectiv Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia, desemnată ca autoritate de management pentru Programul Operațional Regional Sud Muntenia 2021-2027, în conformitate cu prevederile OUG nr. 122/2020 privind unele măsuri pentru eficientizarea procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România.

Aceasta este obligată să depună anual, până la sfârșitul primului trimestru al anului ulterior realizării monitorizării, rezultatele programului de monitorizare la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

VII. Emiterea avizului de mediu s-a făcut având în vedere următoarele:

a) Modul în care considerațiile de mediu au fost integrate în program:

În cadrul procedurii de evaluare de mediu s-au stabilit obiectivele de mediu relevante pentru program, măsurile necesare pentru prevenirea, reducerea și compensarea efectelor negative asupra mediului generate de implementarea programului. Pentru a asigura monitorizarea efectelor negative asupra mediului a POR prin avizul de mediu s-a stabilit un set de indicatori de mediu.

b) Modul în care s-au luat în considerare opiniile exprimate de public și de autorități:

S-au realizat toate demersurile prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 1076/2004 pentru consultarea autorităților, informarea și participarea publicului.

Informarea și participarea publicului s-a asigurat prin anunțuri repetate în mass media, pe site-ul AM POR Sud Muntenia și a APM Argeș, despre :

- ✓ elaborarea primei variante a POR Sud Muntenia și solicitarea avizului de mediu;
- ✓ disponibilizarea proiectului de program, finalizarea RM, locul și orarul consultărilor acestora, precum și faptul că publicul poate trimite comentarii și propuneri scrise la sediul APM Argeș- autoritatea delegată pentru parcurgerea procedurii de mediu, în termen de 45 de zile calendaristice de la data publicării ultimului anunț;
- ✓ organizarea ședinței de dezbatere publică a ultimei variante de program, a raportului de mediu și a studiului de evaluare adecvată;

Dezbaterea publică a avut loc în 16.02.2022, în sistem videoconferință, datorită stării de alertă declarată la nivel național în contextul pandemiei de COVID 19.

Pe perioada derulării procedurii de evaluare de mediu nu au fost sesizări/observații/propuneri din partea publicului interesat.

c) Motivarea alegerii uneia dintre alternativele de program prezentate:

Stabilirea variantei finale s-a realizat în cadrul grupului de lucru cu consultarea autorităților și instituțiilor publice interesate. Având în vedere existența ariilor naturale protejate în zona programului, elaborarea raportului de mediu și a studiului de evaluare adecvată s-au realizat simultan. Raportul de mediu a fost întocmit pentru versiunea 3 a Programului Operațional Regional Sud Muntenia 2021-2027, care a constatat în :

1. Investițiile propuse prin Prioritatea 1, privind promovarea și dezvoltarea de activități economice inovative, inclusiv în domeniul tehnologiilor de protecția mediului sau al altor procese inovative, care au o componentă credibilă de sustenabilitate, cum ar fi eficiența energetică, reducerea consumului de materii prime și utilități, minimizarea deșeurilor la sursă, îmbunătățirea sistemelor de epurare a apelor uzate etc., vor contribui la dezvoltarea socio-economică a regiunii dar și la protecția mediului înconjurător.

2. Acțiunile propuse prin Prioritățile 2, 3, 4 și 6 vor contribui la îmbunătățirea stării de sănătate a populației, protecția patrimoniului cultural, conservarea monumentelor istorice și la protecția mediului și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin:
  - creșterea calității spațiilor publice și a suprafeței de spațiu verde în zonele urbane, reducerea emisiilor de carbon în municipii prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă,
  - reducerea emisiilor de carbon, în special prin investiții în infrastructura destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit; vor contribui la îmbunătățirea stării de sănătate a populației,
  - creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor județene,
  - creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia,
  - creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu și a învățământului profesional și tehnic prin crearea de condiții adecvate de funcționare în unitățile de învățământ, inclusiv prin asigurarea accesului la infrastructura de utilități - alimentare cu apă, canalizare cu stație de epurare,
  - conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural în vederea consolidării identității culturale și utilizării eficiente a acestuia.
3. Acțiunile indicative de la Prioritatea 2 *O regiune cu orașe prietenoase cu mediul*, Prioritatea 3 *O regiune cu mobilitate urbană durabilă* și Prioritatea 4 *O regiune mai accesibilă*, vor avea efecte pozitive în context transfrontalier, prin reducerea emisiilor GES, cu efecte benefice pentru ambele state, România și Bulgaria.
4. Acțiunile de la Prioritatea 5 privind construirea/ reabilitarea/ modernizarea/ consolidarea/ extinderea unităților de învățământ, care vor fi eficientizate energetic, achiziționarea de autobuze/microbuze școlare pentru școlile din mediul rural, din localități greu accesibile și care se confruntă cu un declin al populației școlare, vor contribui la creșterea calității vieții și a sănătății umane.

Pentru a justifica alternativa selectată, aceasta a fost evaluată din punct de vedere al compatibilității obiectivelor specifice ale POR Sud Muntenia 2021-2027 cu obiectivele relevante de mediu pentru Regiunea Sud Muntenia.

Documentația care a stat la baza emiterii avizului de mediu conține:

- Notificare întocmită de Ministerul Fondurilor Europene-Direcția Direcția Generală Programe și Coordonare Sistem nr.46393/03.06.2020, conform Hotărârii de Guvern nr.1076/2004, înregistrată la MMAP cu nr.R/3370/05.06.2020.
- Anunțuri în mass media privind depunerea notificării de inițiere a procesului de elaborare a primei versiuni a POR Sud Muntenia, din datele de 05.06.2020 și 08.06.2020 în Jurnalul Cotidian Național;
- Delegarea de competență către APM Argeș emisă de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor nr. DEICP nr.13817/25.09.2020 pentru Programul Operațional Regional Sud Muntenia 2021- 2027.
- Adresa Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor nr. 120144/19.06.2020 către ANPM înregistrată cu nr. 9057/22.06.2020;
- Versiunea 0 a Programului Operațional Regional 2021-2027;
- Versiunea 1 a Programului Operațional Regional 2021-2027;
- Versiunea 2 a Programului Operațional Regional 2021-2027;
- Memoriu de prezentare întocmit în conformitate cu prevederile Ordinului nr.19/2010 pentru aprobarea Ghidului metodologic privind evaluarea adecvată a efectelor potențiale ale planurilor sau proiectelor asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar;
- Proces verbal încheiat cu ocazia întrunirii ședinței CSC din data de 13.09.2021;
- Anunț public privind decizia etapei de încadrare a programului din data de 21.09.2021 în Ziarul Național - ediție națională;
- Decizia etapei de încadrare nr. CFMb/96 din 01.10.2021 emisă de APM Argeș;
- Versiunea finală (versiunea 3) a Programului Operațional Regional 2021-2027;
- Proces verbal al Grupului de lucru din data de 10.12.2021;
- Raportul de mediu înregistrat la APM Argeș cu nr. 27834/24.12.2021;

- Anunțuri privind disponibilitatea programului și finalizarea Raportului de mediu și organizarea dezbaterii publice publicate în data de 30.12.2021 și 02.01.2022 în Ziarul Național - ediție națională;
- Proces verbal al dezbaterii publice desfășurată în data de 16.02.2022;
- Aviz favorabil cu condiții nr.183/08.03.2022, emis de Administrația Parcului Național Piatra Craiului.
- Aviz favorabil cu condiții nr.489/01.03.2022, emis de Administrația Parcului Natural Comana R.A.
- Aviz favorabil cu condiții nr.11/21.02.2022, emis de Administrația Parcului Natural Bucegi.
- Aviz nr. 30/22.03.2022 eliberat de Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate.

Prezentul aviz este valabil de la data emiterii, pe toată perioada de punere în aplicare a programului, dacă nu intervin modificări ale acestuia.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia, în calitate de autoritate de management pentru Programul Operațional Regional Sud Muntenia 2021-2027, în conformitate cu prevederile OUG nr. 122/2020 privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România, în calitate de titular al Programului, are obligația de a notifica autoritatea competentă pentru protecția mediului dacă intervin elemente noi, necunoscute la data emiterii avizului de mediu, precum și asupra oricăror modificări ale condițiilor care au stat la baza emiterii acestuia, înainte de realizarea modificării.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia are obligația de a supune procedurii de adoptare Programul, precum și orice modificare a acestuia, numai în forma avizată de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

Nerespectarea condițiilor prezentului aviz constituie contravenție și se sancționează conform prevederilor legale în vigoare.

Răspunderea pentru corectitudinea informațiilor puse la dispoziția autorităților competente pentru protecția mediului și a publicului, revine titularului Programului, iar răspunderea pentru corectitudinea studiilor care au stat la baza emiterii avizului de mediu revine autorilor acestora, conform art. 21 din OUG nr. 195/2005 *privind protecția mediului*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Prezentul aviz conține 33 (treizeci și trei) pagini și a fost emis în 3 exemplare.

Direcția Evaluare Impact și Controlul Poluării

DIRECTOR
Dorina MOCANU

 13.04.2022

